COLLEGII JURIDICI DECANUS
GUIL. HIERONYMUS
BRUCKNERUS,
ANTECESSOR JENENSIS
DE

MAGICIS PERSONIS ET ARTIBUS

disserit,
ET EAS OMNINO DARI OSTENDIT,

Von zauberischen Leuten und Künsten/ daß solche warhafftig anzutreffen/ und nicht in einer blossen Einbildung bestehen/

occasione Legis 6. C. de Malef. & Mathem.

A
NOBILISSIMO JURIUM CANDIDATO
JO. REINHARDO WEGELINO
LINDAVIA ACRONIANO
Solemni lectione, quam cursoriam vocant, explicandæ
Die IX. Maji M DCC XII.

Nunc vero, ob materiæ raritatem, ut Desideriis multorum satisfieret,

---

REC. CIƆ IƆ CCXXIII.

DE
MAGICIS PERSONIS ET ARTIBUS.

Clarissimus noster Candidatus interroganti mihi, quem textum Lectione Inaugurali explicandum elegisset, indicavit *l. 6. C. de malef. & mathem.* qua de maleficis hominibus eorumque magicis artibus agitur; unde mihi nata est occasio, de Magicis personis & earum artibus, à multis Neotericis Magni nominis Viris in dubium vocatis aut prorsus negatis disserendi, & existentiam earum ostendendi. Non capit angustia programmatis justam tractatio-

nem, quam alii tempori, ſi DEVS vitam & vires largietur, reſervabo; brevibus ſolum theſibus mentem meam includam, & quidem ſequentibus (1) principii loco ponendum: Quicquid ſcriptura ſacra dicit, & ſanæ ratione convenientiſſimum eſt, & à viris prudentiſſimis invenimus approbatum, & experientia omnium fere temporum & locorum confirmatur, illud negare non debemus. A. Dari Magicas perſonas & artes ſcriptura ſacra dicit, & ſanæ rationi &c. E. Per Magicas perſonas intelligo tales, quæ pactum ineunt cum Diabolo, vi cujus abdicato DEI fœdere & cultu obſequium illi pollicentur & præſtant, ut viciſſim Diabolus ipſis gratificetur, & opem ferat maxime in miris quibusdam effectibus producendis; artes autem magicæ ſunt ejusmodi media, quibus Diaboli auxilio miros illos edunt effectus. Faceſſant jam Athei ſimilisque furfuris homines, ſcripturæ ſacræ autoritatem contemnentes, cum mea probatio potiſſimum hac nitatur, quamvis iſtud hominum genus vel ſola experientia, rectæ rationi non repugnante, queat refutari, ſicut hanc in rem meretur legi Excellentiſſimi JCti Lipſienſis *Caroli Ludovici*

Romani

Romani doctum Schediasma, expendens quæstionem: An dentur Spectra, Magi & Sagæ? Ad fortius stabiliendam sententiam meam quadruplum necto vinculum, Scripturæ, Rationis, Assensus Prudentum & Experientiæ, nec è censu prudentum temere quis excludet Viros, quorum consilio summi Imperantes in Legibus adversus Magos latis fuerunt usi. (2.) Existere malos Angelos, Diaboli voce à me indicatos, tam certum est è sacris, ut ipse *Balthasar Beckerus*, qui hodie agmen ducit negantium Magos, & ad eludenda clarissima scripturæ loca instar Polypi subinde in novas se vertit formas, largiri hoc cogatur. (3.) Diabolum vagari per totum terrarum orbem, & omni studio pernitiem hominum quærere, docet cum tristissima experientia (de qua inferius plura) tum passim scriptura sacra e. g. *Job. I. 7. II. 2. I. Pet. V. 8. Jacob. IV. 7. Apoc. XII. 9. 12.* Conf. summi Theologi & Reverendissimi Abbatis *Breithauptii* Programma de Protevangelio; frustra hic à *Beckero* objiciuntur duo textus ex *II. Pet. II. 4.* & *epist. Jud. vers. 6.* ubi referuntur mali Angeli detrusi ad Tartara & constricti catenis tenebrarum; sicuti enim sancti Angeli ser-

vientes piis in hoc mundo *Psalm. XXXIV. 8. Hebr. I. 14.* ubique circumferunt cœlum, dum beatissimo DEI ubique præsentis fruuntur aspectu *Matth. XIIX. 10.* ita mali à DEI salutari exclusi consortio, & pœnis subjecti æternis, etiam tunc, quando grassantur in terris, circumferunt infernum tartareosque sentiunt cruciatus. Ideo autem catenis describuntur alligati, quia instar bestiarum catenis constrictarum non possunt ulterius excurrere & nocere, quam vincula ista pertingunt, hoc est, quousque à DEO licentiam nanciscuntur, uti hoc clarissime patet ex historia *Jobi cap. I. 11. 12. & cap. II. 5. 6.* ita quoque mali spiritus ejecti ex obsessis, quos Salvator liberavit, non potuerunt in gregem porcorum & suum irruere, eumque in mare præcipitare, donec precibus à Salvatore veniam impetrarent *Matth. VIII. 28. & seqq.* Imo ipse *Beckerus* in *Mund. Fascin. lib. 2. cap. 20.* cum omnem navasset operam, ut genuinum sensum historiæ *Gen. III.* everteret, tandem clarissimis victus N. T. dictis rem ipsam (quod Diabolus primos seduxerit parentes) fatetur, ast modum se ignorare contendit §. *25. 26. 27.* Cur igitur non concedit quoque similem

sedu-

ſeductionem poſterorum Adami & Evæ, licet modum explicare neſciat? Deinde (4.) quaſi vires Angelorum bonorum & malorum exacte perſpectas haberet, urget continue, quod Angeli tanquam Spiritus non poſſint agere in corpora, cum tamen ſacræ literæ paſſim contrarium innuant. Annon Angelus in caſtris Asſyriorum una nocte 185. millia hominum cecidit? *Eſ. XXXVII. 36.* Alius ſuperbum Herodem Regem percuſſit, ut vermibus arroſus miſeram animam efflaret? *Act. XII. 23.* Alius è cœlo profectus ſaxum grande movit de ſepulchro Jeſu, & ſe cuſtodibus fœminiſque conſpiciendum præbuit, & cum his locutus eſt *Matth. XXVIII. 4. 5. 6.* Iterum alius pulſavit Petri latus, ut è ſomno expergefactus, è carcere Hieroſolymitano exiret? *Act. XII. 7. & ſeqq.* ubi *v. 9.* graphice additur: Petrus ignorabat, tale quid revera per Angelum agi, ratus quippe, ſolum per viſionem quid repræſentari. Nihilominus *Beckerus* præconcepta laborans opinione per Angelos iſta peracta fuiſſe contra manifeſtam literam negat, nec admittit, per ſpiritus malos in ante citato exemplo ſues aquis fuiſſe ſubmerſas; ſcilicet modum operandi ſpirituum malorum in corpo-

corpora capere vel non vult, vel non poteſt, & tamen operationes ipſas inficiari audet. Exponat nobis modum, quo Diabolus agit in animas hominum, eas ſeducendo ad peccata & facinora, uti teſtantur tot ſcripturæ loca (e. g. *Luc. XI. v. 24. & c. XXII. 3. Joh. XIII. 2. 27. Act. V. 3. Apoc. XII. 10.*) an rem ipſam negabit? Nos homunciones ex imbecillitate noſtra non poſſumus ſæpe res ſenſibus obvias & manifeſtiſſimas aſſequi (v. g. qua ratione fiat, ut animæ hominum vel brutorum ſua corpora moveant, & ex imo in altum per gradus tollant) & tamen de Spiritibus ſeparatis & ſubſtantiis completis aſſerere volumus, quod hoc vel iſtud præſtare nequeant; ubi autem DEVS in verbo revelato claris verbis dicit, quod per Angelos bonos vel malos talia patrentur, hoc negare *Beckerus* non veretur, & tam miſere torquet verba in alienum ſenſum, ut, ſi ejusmodi interpretatio foret licita, nihil tam planum ſit & perſpicuum, quod non hac ratione queat in dubium vocari aut prorſus negari. (5.) Toties boni Angeli apparuiſſe hominibus, & verba feciſſe ad ipſos leguntur; etiam cum Salvatore diabolus locutus eumque aliquot vicibus

cibus tentasse fertur *Matth. IV. 1. & seqq. Marc. I. 12. 13. Luc. IV. 4.* (quæ contra tentationem Christi, à diabolo profectam, objiciuntur, tam violenta & contorta sunt, ut primo statim intuitu seipsa refutent) quid obstat igitur, quo minus & hodie in forma humana vel alia se conspiciendum præbere & verba miscere cum hominibus queat? (6.) Dum diabolus non erubuit à Christo expetere, ut se velut DEVM adoraret *Matth. IV. 9. Luc. IV. 6.* nulla ratio apparet, cur non idem ab hominibus quibusdam exigere possit. Tunc autem maxime adoratur, quando homines renuntiant fœderi divino, & se tanquam mancipia eidem addicunt, quod contingit in pacto diabolico. Tale quid fieri posse, nemo facile ob jam dicta inficiabitur; nihil obest ex parte DEI, malos justo judicio deserentis, & arbitrio diaboli permittentis, nihil ex parte diaboli, omni voto pactum istud desiderantis, nihil ex parte malorum hominum, diabolicam opem sæpe palam implorantium, & se obsequio ejus devoventium. Superbissimus est spiritus, qui Adamum & Evam falsa persvasione seduxit, quod DEO prorsus similes forent, & qui ab asseclis pro DEO vult

adorari. Hunc in finem nihil gratius ipsi est, quam si homines à DEO & divinis præceptis aversi superstitionem sequuntur, & cogitationibus in creaturis defixi hærent, non respicientes creatorem summum omnium rerum arbitrum & moderatorem. Sic diabolus pro DEO colitur, & non potest id melius efficere, quam per Magicas personas ipsum adorantes, & alios in superstitionem trahentes. (7.) Vidimus quid fieri possit, quæritur jam, quid reapse contingat. Variis modis diabolus se manifestat; jam enim exhibet spectra, tot testium sensibus usurpata, ut, si negare illa velis, nihil certi ferme remaneat in rebus humanis, jam per hariolos, quales inter Zingaros (den Ziegeunern) reperiuntur, præteritos & aliis incognitos casus accurate recenset, jam immunes quosdam ab ictibus & plagis præstat (durch das Feste-machen) jam quosdam tenet obsessos, ut in omnium oculos incurrant ejus operationes, e. g. manifestationes rerum occultarum, jam peculiariter venatoribus quibusdam adsistit in capiendis feris, & quis omnes recensebit modos? Immorabimur saltem nostro instituto, & probabimus, actu inveniri Magicas personas, quæ vi pa-

cti cum Satana initi miros producunt effectus. Tales olim erant Magi in Ægypto, qui paria cum Mose facturi projecerunt baculos, serpentum formam induentes *Exod. VII. 11. 12.* aquas fecerunt cruentas *v. 20. 27.* ranas magno numero exhibuerunt *cap. VIII. v. 7.* in pediculis tamen sistendis defecerunt ipsorum artes *v. 18.* unde agnoverunt digitum DEI *v. 19.* h. e. ingenue fassi sunt, licet pediculi sint animalcula, diabolo alias in fascinationibus familiaria, quod DEO tamen inhibente non potuerint ista sistere, & sic manifesto appaṛuerit DEI virtus & efficacia. Si non ope diaboli sed peritia rerum naturalium Magi Ægyptii talia effecissent, in defectu pediculorum non dixissent: Hic est digitus DEI, sed potius hanc caussam allegassent: superat nos Moses in arte rerum naturalium; & cur hodie sagacissimi Physici sumto longissimo meditandi spatio non similia præstare possunt, qualia Magi Ægyptii extemplo patrarunt? Si vero Magi glaucomata saltem spectatoribus objecissent, (uti *Beckerus* arbitratur) nulla subest ratio, quare non æque quoad pediculos & alia sequentia miracula, ac antecedentia, ranas, serpentes & aquam cruentam oculos spe-

ctantium fallere potuerint. Conspicuus erat digitus DEI vel maxime in eo, quod in pediculis & sequentibus miraculis diabolus & per eum Magi non similia facere valuerint, verbis & facto testati, limitatam esse satanæ potentiam, nec citra DEI concessionem ullatenus quid valere. Hodie quot miros effectus produnt Magicæ personæ? Si peritiæ rerum naturalium hos adscribis, explices quæso, unde fœminæ illiteratæ & plebejæ, veneficii suspectæ, talem sibi compararunt, qua vel doctissimi Physici sæpe destituuntur? Eodem plerumque modo in his & peregrinis locis nocent aliis Magi & Sagæ, quî fit autem, ut commercium nullum invicem habentes tam miros & concordantes edant effectus, quorum causæ naturales nec à peritissimis Physicis inveniri possunt? E confessione Magorum & Sagarum constat, revera intervenisse pactum inter has personas & diabolum. Ex actis enim observavi, in diversis & invicem longe dissitis regionibus Magicas personas, aliquando sponte citra tormenta, aliquando torturæ subjectas, ferme eadem enuntiasse v. g. quod diabolus ipsis apparuerit quidem in forma humana, sed plerumque habens mon-

ſtroſum quoddam membrum, (pro pede aut brachio humano ungulam equi aut bovis,) quod expreſſe deſideraverit, ut renuntiarent fœderi in baptiſmo cum DEO inito, & ſe ipſi addicerent, quod aqua impura Magicas perſonas rebaptizaverit, quod fœminæ rem veneream cum ipſo exercentes membrum ejus frigidum expertæ fuerint, nec magnam è congreſſu ejus ſenſerint voluptatem, quod poſt concubitum diabolicum non conceperint homines, ſed erucas aut alios vermes, quos editos in lucem combuſſerint & in pulverem redegerint, ad damna inferenda ex præſcripto diaboli adhibitum. Nihil frequentius accidit, quam ut rixas cum aliis foventes Magi & Sagæ minentur, & ſtatim poſt minas inferant damna prorſus inſolita & præternaturalia. Si jam Saga plebeja & illiterata poſt rixas & minas uni, alteri & pluribus eodem modo nocet, & in remota regione alia ſaga, cum illa nullum commercium habens, ſimile damnum infert, quod nec peritiſſimi Phyſici imitati poſſunt, nec cauſam ejus præter diaboli operationem invenire, annon hoc recte pactioni diabolicæ imputatur? Aliquando diabolus mediate per Magos & Sagas, a-

liquando immediate hominibus damna creat, ceu patet ex historia *Jobi*, dum Arabas & Chaldæos excitavit, pecora & armenta pii viri abigentes, mox per tonitrua & fulmina greges ovium perdidit, mox vento & turbine domum à liberis inhabitatam funditus evertit, mox ipsius *Jobi* corpus ulceribus vexavit. Non ita pridem in vicinitate dictavimus militi capitalem pœnam, qui ex pacto cum diabolo multa mala patraverat, tandem malefactis & sermonibus suis proditus aperuit magistratui inquirenti crimen, & gratias Deo egit maximas, quod ipsum liberarit è potestate Satanæ; in ipso quoque agone, ubi gladio per carnificem erat feriendus, lætum animum ob agnita peccata sua præsetulit, & omnes circumstantes, inter quos & filius meus fuit, serio hortatus est, ut caverent sibi à fraudibus diaboli, nec paterentur sibi persvadere, non existere diabolum, cujus tyrannidem & fraudes miser ipse satis fuerit expertus. Non erat homo atræ bilis, aut melancholicus aut simplex, sed à pueritia semper insignem calliditatem, ferociam & hilaritatem ostentaverat, prout æquales ejus testabantur. (8.) Crimen atrox est Magia, quando quis expresse renun-

renuntiat fœderi divino, & ſeper pactum addicit diabolo, vi cujus poſtea effectus edit, & quandoque aliis damna infert, unde DEVS *Exod. XXII. 18.* legem tulit: *Sagam non patiaris vivere.* (Vox, quæ in genere fœminino hic uſurpatur, alio loco *Exod. VII. 11.* in genere maſculino de Magis Ægyptiis adhibetur. Cur autem DEVS ſolum præcipit de fœmina Saga, & non etiam de maſculo, ut non patiamur talem vivere? Reſp. Experientia teſtatur, plerumque Satanam ſeducere ſexum imbecilliorem ad hoc facinus, ſicut hoſtis hic humani generis infenſiſſimus conſultius duxit, prius Evam tentare & ſeducere; quare Apoſtolus Paulus *1. Tim. II. 14. Adam*, inquit, *non eſt ſeductus, ſed mulier ſeducta in transgresſione fuit.*) Si per Sagam hic intelligeretur fœmina, naturalibus ſolum mediis alteri damnum inferens, DEVS ipſi generaliter non ſtatuiſſet pœnam capitalem, ſed arbitrio judicum reliquiſſet, qualem pro ratione circumſtantiarum cenſerent eſſe infligendam. Non enim omnis, qui citra commercium cum diabolo alteri naturali ratione nocet, protinus necari debet. Etiam hariolo jubentur è medio tolli & lapidibus obrui *Levit. XX. 27.* ſi pactum

non

non intercederet cum diabolo, ex quo divinatores arcana consulentibus revelarent, non dari posset solida ratio, cur lapidibus tales personæ, sive fœminæ sive mares essent, obrui deberent, quia qui è physiognomia, chiromantia, astrologia aut similibus artibus naturalibus aliqua enunciant, non statim capitis pœnam merentur, nec peritissimi Physici hodie callent artem, qua præteritos & futuros occultos casus tam exacte referre possunt, uti faciunt Zingari & aliæ personæ Magicæ plebejæ rerumque naturalium non adeo peritæ. (9.) Igitur defendentes sententiam, quod non inquiri debeat in personas Magicas, nec pœna contra illas exerceri, aperte contradicunt sanctioni divinæ de tollenda illa hominum peste & sentina. Multi pœnas æternas, post mortem inferendas, & in sensus nostros jam non incurrentes parum vel nihil curant; infami autem pœna capitali, Sagis à Magistratu statuta, valde terrentut, ut non facile alios in consortium sceleris invitent, pertrahantque. Si nulla pœna vel non adeo gravis ob hoc facinus sumeretur, brevi contagium illud in quibusdam locis longe lateque serperet; ubi dolenda potissimum est conditio

tenerae

teneræ juventutis, à parentibus malis magno numero ſeductæ. Anno 1697. ex arce Altenſtein ſub Ducatu Meinungenſi habuimus Acta in noſtro Collegio, ubi puella 15. annorum nuptias cum diabolo in monte vicino (Lobberg) præſentibus multis Magis & Sagis celebraverat, quas aperuit frater ejus puer paucorum annorum tutori, in cujus domo cum ſorore vivebat, & nuptiis illis interfuerat. Tutor rem detulit ad magiſtratum, hic citavit puellam, quæ comparens diu negavit factum, tandem ſponte confeſſa eſt crimen iisdem circumſtantiis, quas frater recenſuerat; diabolus comitatus fuerat puellam in judicium euntem, & dehortatus eam à confeſſione prædixit fore, ut confeſſa mortis pœnam non evitaret. Indicavit hoc puella magiſtratui, & addidit, quod mater ipſam adhuc infantem devoverit diabolo, ſed poſtea moriens valde deploraverit ſuam & filiæ ſortem, hancque monuerit, ut precibus à DEO efflagitaret gratiam. Nos puellæ nullam decrevimus pœnam, ſed commendavimus eam curæ piorum clericorum. Multa adhuc memoratu digna ibi contigere illo anno. Aliquot Magicæ perſonæ, à puero & puella nomina-

minatæ, quod nuptiis præsentes fuissent, non hoc indicio solo, cui parum fidendum esse novimus, sed aliis longe gravioribus detectæ capitis luerunt pœnam, & solemnitates nuptiarum illarum descripserunt, uti puer ille & puella. Fuit quoque inter illas personas vir, qui torturæ subjectus petiit, ut paulisper removerent tormenta. Cum morem gereret Judex spe concepta, quod crimen sit confessurus, nihil aperuit, sed clausis oculis verba fecit de pecunia sua probe custodienda; vix hæc elocutus fuerat, ubi eum extinctum viderunt; Judicii Director simul cum duobus Scabinis testatus est, quod cervicem ejus fractam deprehenderit, quoniam caput facili negotio circumagi, & vultus in dorsum retro verti potuerit. Alius vir, qui præsens illis nuptiis fuisse dicebatur, tormentis subditus risit per omnes torturæ gradus, nec ullum doloris sensum edidit; postea dimissus dixit, quod durante tortura nullus ipsi majorem creaverit molestiam, quam Clericus, ad veram & seriam pœnitentiam ipsum hortatus, & sic non tam indigne tulit Carnificis quæstionem, quam Clerici piam admonitionem. Eodem anno 1697. & in illo judicio arcis Alten-

stein

ſtein contigit, ut fœmina ob Magiam ſuſpecta in carcere inveniretur mortua, cujus cervix etiam deprehendebatur fracta, antequam torturæ ſubjiceretur: nam vultus ejus diſtortus in tergo hærebat. Præcipitaverat illa filium impuberem in profundam foveam, & hac ratione miſere interemerat, quia noluerat nomen dare Magicæ ſocietati, in quam fuerat à matre perductus. Conſuluerunt Magi & Sagæ diabolum, quid faciendum cenſeret, ne à puero proderentur, & ſvaſit infernalis ſpiritus id, quod mater poſtea perfecit. Inventum eſt pueri cadaver in fovea. Plures perſonæ ob Magiam in lucem protractæ & deinde ſupplicio affectæ, quæ interfuerant ſtygiæ illi ſocietati, recenſuerunt iisdem circumſtantiis deteſtandum id factum. Sed, ut dixi, mater pueri, priusquam fateretur, mortua in carcere fuit reperta. (10.) Nemo ſanus diffitebitur, multas intervenire falſas imaginationes, in quibus promovendis, ut Magiam totam prorſus reddat ſuſpectam, artificem ſe præſtat diabolus. Ita tempore Moſis, ceu ſupra vidimus, per Magorum Ægyptiorum præſtigias miracula Moſis in dubium vocare anniſus eſt; DEVS id ex juſto judicio per-

misit, quo ambitiosi Pharaonis cor magis induresceret. Tanta est Principis infernalis versutia, (experientia 5000. & plurium annorum roborata,) tanta ejus potentia (cum toto suo regno amicissime conspirans) ut, si DEVS catenas ejus solveret, eique libertatem plenam indulgeret, nos omnes turpiter confunderet, & in vertiginem præcipitaret, è qua non pateret exitus. Non omnia vero ipsi licent, nec nihil. Circumspectione igitur summa opus est præsertim (11.) quoad indicia, Magiam monstrantia cautionem adhibeamus, ne aliqua, omni probabilitate non carentia, tanquam fallacia prorsus rejiciamus, sed etiam, ne temere illis credamus v. g. quod Saga viderit hanc personam in conventibus Magicis, quod hæc persona schedulam penes se habeat, in qua pactum cum diabolo sangvine suo scriptum invenitur, quod per noctes aliquot absens fuerit, nec possit dicere, ubinam fuerit commorata, quod tempestates grandines tonitrua & fulmina excitaverit, quod stigmata magica in corpore gerat, quod in tormentis nullum doloris sensum edat, quod corpus sæpe habeat plagis & verberibus male affectum, nec causas veras adferat,

ferat, unde malum hoc provenerit, quod aliis per foramen januæ inspectantibus locuta fuerit cum aliquo in conclavi, qui evanuit magno fœrore relicto, quod parentes ejus tanquam Magi à Magistratu ad capitale supplicium fuerint rapti, quod vindictam minata fuerit, & statim damnum præternaturale secutum, quod aliquoties Draconem volantem & in domum involantem plures fide digni observaverint, quod pediculi fuerint immissi. Hæc & similia indicia non semper fallunt, sed circumstantiæ sunt attendendæ; ita indicium de pediculis junctum aliis non negligi debet, si statim post rixam & minas evenerit, si non semel sed aliquoties & diversis hominibus à suspecta persona id contigerit, si numerus & proventus pediculorum fuerit insolitus, ut, licet his vexati spectantibus aliis nova indusia novasque vestes sumserint, confestim tamen etiam in his numerus ille insolitus insectorum comparuerit, si his vexati moverint querelas & dixerint, quod tale factum magistratui denuntiare velint, & sermone isto à suspecta persona cognito pediculi omnes simul evanuerint. Optarem, ut, qui de indiciis Magicis tractant, ante recensita & similia non genera-

neraliter rejicerent, aut probarent, ſed medium ſervantes uſum & abuſum eorum rite diſcernerent, ne Defenſores & his oppoſiti Fiſci Procuratores, dum provocant ad celebres Doctores, immerentem apud imperitos Judices applauſum ſibi conciliarent. Sicuti enim pleraque delictorum indicia, generaliter ſpectata, pro ratione circumſtantiarum aliquando fallunt, aliquando cum aliis ſumta fidem faciunt, ita ſe res habet cum ſupra dictis Magicis indiciis. Prudentia judicis adſit neceſſe eſt, quæ vel minimam attendit circumſtantiam, in re tam ardua magnum momentum ſæpe habentem. (12.) Ante tempora Lutheri Papa in multis locis cognitionem de crimine Magiæ ad eccleſiaſticum traxit forum, & Deputatis ſuis in Germaniam miſſis injunxit, ut in illud inquirerent & animadverterent, ceu conſtat ex *c. ſummis 4. de maleſ. & incantat.* in ſeptim. quamvis in *c. accuſatus 8. §. ſane de hæretic.* in 6to. expreſſe ſancitum reperiatur, quod *Inquiſitores hæreticæ pravitatis ab Apoſtolica ſede deputati non debeant ſe intromittere in cognitionem de divinationibus aut ſortilegiis (niſi hæreſin manifeſte ſapiant) ſed eos relinquere ſuis judicibus puniendos.* Occa-

ſionem

ſionem tamen aliqui ex hac conſtitutione arripuerunt diſtingvendi inter ſortilegium hæreticale & non hæreticale vid. *Farin. de hæreſ. qu. 81.* Alii crimen ſortilegii ſtatuerunt eſſe fori mixti, & poſſe de illo cognoſcere Judicem ſecularem quoad Laicos, ita tamen ut præventioni ſit locus *Pirrhing. in Method. Jur. Can. ad tit. Decret. de Sortileg. fol. m. 321.* Quia vero Magiam communiter habuerunt pro Apoſtaſia à fide Chriſtiana, & hanc retulerunt ad forum eccleſiaſticum, plerumque ſoli Clerici, & ex his Inquiſitores hæreticæ pravitatis ſibi vindicarunt ejus cognitionem, qui non ſervato juris ordine, prout ipſis æquum videbatur, aut affectibus ducebantur, omnia expediverunt, & ſic magnos exceſſus commiſerunt. (13.) Etiam poſt Lutherum inter Proteſtantes abuſus non defuerunt, ad quos evitandos utile foret, ſi ſummi Principes viris piis, prudentibus & experientia inſtructis mandarent, caſus ambiguos reſolvere, accuratam formam Proceſſus contra Magicas perſonas formandi præſcribere, & pœnas infligendas pro diverſitate circumſtantiarum determinare. (14.) Ut perſona ob Magiam ſuſpecta, præſertim infimæ conditionis, in carcerem

rem

rem ducatur, & contra eam inquisitio formetur, non tam multa & urgentissima indicia requiruntur, quia, si deprehenditur innocens, è carcere dimittitur, & hoc sinistram ejus famam non tam auget quam minuit; si vero criminis non est insons, prodeunt facilius omnes, qui hactenus damna senserunt, & metuerunt, ne, si Magicæ personæ resciscerent quid de accusatione aut denuntiatione, vindictam exercerent horrendam. Urgentissima vero & certissima indicia adesse oportet ad torturam decernendam; &, si ullo in delicto, certe in hoc svaderem, ut Defensor Accusatis vel Inquisitis innocentiam allegantibus adjungeretur, qui salarium in causa pauperum acciperet è Fisco, & solicite omnes circumstantias examinaret. (15.) Num recte summi Principes impunitatem promittant & servent Magis, qui ante Inquisitionem adversus eos institutam sponte accedunt Magistratum, & profitentes crimen signa edunt sinceræ pœnitentiæ, aliis judicandum relinquo. Certe affirmanti sententiæ non adeo repugnarem, si Magi alios maleficio suo non interemerunt, aut insigne damnum non intulerunt; maxime digni sunt misericordia, qui à parenti-

bus

bus seducti in hanc inciderunt calamitatem. Omnem ex charitate Christiana operam navare tenemur, ut infelices animas à faucibus Satanæ liberemus. Restat nunc, ut de Clarissimo Candidato nostro

JO. REINH. WEGELINO

pro more quædam dicamus. Patriam nactus est Lindavium Liberam S. R. I. Civitatem splendidissimam, anno M DCLXXXIX. d. XXI. Aprilis in lucem hunc editus. De Patre sibi gratulatur Viro Excellentissimo JO. CHRISTOPHORO VVEGELINO, Lindaviensis Reip. Consule, Senatus Belli Præside & Consistorii Ecclesiastici Assessore spectatissimo; de Matre autem Matrona insigni, nomine & reipsa FELICITATE, JO. CONRADI CASPARTI, Patriæ Reip. Secretioris Consilii quondam Assessoris gravissimi Filia. Non minimam Felicitatis suæ partem esse arbitratur, quod utroque Parente gaudeat adhuc vivo. Quinque annorum puer ad Scholam patriam missus capacis ingenii specimina edidit, dum brevi tempore cancellos classium inferiorum emensus ad superiores justa promotione adscendit. Inter Scholæ Præceptores

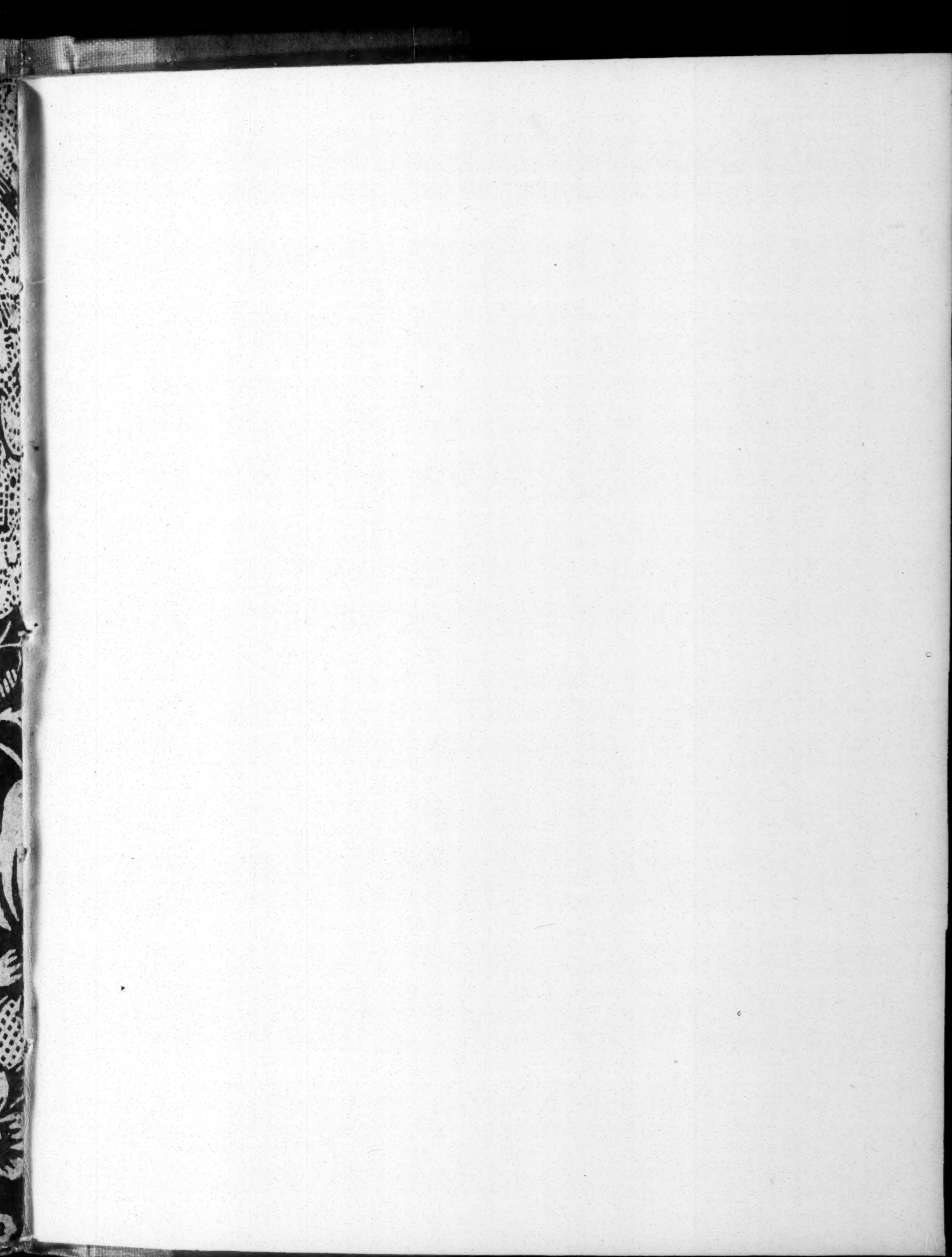
laudat fidem & diligentiam Viri plurimum Reverendi M. CONRADI RISCHII, Verbi divini Præconis & Rectoris dignissimi, à cujus ore per sex annorum spatium, & quod excurrit, pependit. Nec parum se profecisse in Mathesi fatetur è lectionibus maxime Reverendi M. JO. GAVPII, Pastoris & Mathematici celeberrimi. Dignus postea fuit habitus, qui ad Studia Academica dimitteretur; præ aliis Universitatibus elegit nostram Salanam, cui An. M D CC VII. d. XXIII. Martii nomen daret. Ne autem illotis quasi manibus irrueret in Sacra Themidos, Philosophicas primum disciplinas excolere cœpit, in Historicis, Arte Heraldica, Re Nummaria & Literaria sectatus Magnificum ProRectorem STRUVIVM, in Physicis & Mathematicis Excellentissimum Professorem HAMBERGERVM, in Physica Experimentali Experientissimum Doctorem TEICHMEIERVM, in Historia scriptorum Rerum Allemannicarum Nobilissimum Bibliothecarium RICHARDVM, in toto Philosophiæ cursu, ad ductum Summi Reverendi Theologi BVDDEI, Clarissimum M. MVSIG. Deinde se contulit ad Juris studium excolendum, in quo
laudat

laudat acroases practicas Illustris Consiliarii Intimi VVILDVOGELII, & explicationem accuratam Institutionum Juris Magnifici Consiliarii FRIESII. Inter Privatos Doctores celebrat Consultissimos Viros KRESSIVM & BECKIVM, quorum ille suum Syntagma, Compendium Lauterbachianum, Schilteri Jus Canonicum, Titii Jus Feudale, & Schvvederi Jus Publicum, hic Struvianam Jurisprudentiam & Jus Naturæ juxta Pufendorffii Principia exposuit. Disputando etiam in Cathedra publica tribus vicibus strenuum se gessit Præside laudato STRUVIO, dum materias Juris publici ventilando proposuit I. de Regno Arelatensi & Accessoriis Regni Germanici. II. de Reservatis Imperatoris & Juribus cum Electoribus communibus. III. de Comitiis Imperii Universalibus & particularibus. Cum ita quinquennium absolvisset magna diligentia, pariterque morum suavitate omnibus se probasset, ad summos Jurium Honores adspiravit, quare Facultatem nostram Juridicam decenter rogavit, ut eum ad consveta admitteremus Candidatorum Juris Examina. Morem gessimus honestæ ipsius petitioni, & talem invenimus, quem dignum ju-

dicaverimus, ut in publicum produceremus ad edenda eruditionis specimina Inauguralia. Quid præstiterit in Historiarum & Juris publici studio, egregia Disputatione propediem ostendet. Crastina luce habebitur Lectio Cursoria, cui ut Magnificus Dominus ProRector, Patres Academiæ venerandi, Hospites omnium ordinum honoratissimi cum Generosa & Nobilissima Studiosorum Corona interesse velint, officiose rogo precorque. P. P. Jenæ d. VIII. Maj. M D CC XII.

(L. S.)

dicaverimus, ut in publicum produceremus ad edenda eruditionis ſpecimina Inauguralia. Quid præſtiterit in Hiſtoriarum & Juris publici ſtudio, egregia Diſputatione propediem oſtendet. Craſtina luce habebitur Lectio Curſoria, cui ut Magnificus Dominus ProRector, Patres Academiæ venerandi, Hoſpites omnium ordinum honoratiſſimi cum Generoſa & Nobiliſſima Studioſorum Corona intereſſe velint, officioſe rogo precorque. P. P. Jenæ d. VIII. Maj. M D CC XII.

(L. S.)

